

Epoca de Aur

REVISTĂ DE FAPT SPE-
RANTĂ ȘI CONVINGERE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Duminică 14 Oct. 1923.
Volumul II. + Numărul 20

*Apare tot a doua Duminică
în Cluj, Strada Nicolae
Filipescu nr-ul 10 * * * **

**Abonamente: pe un an 75 lei, pe
jum. an 40 lei, Exemplarul 3 lei.
In America pe an \$ 1.00. Ex. 5 cents**

CONȚINUTUL „EPOCEI de AUR”

POLITICĂ ȘI SOCIALE

<i>Tărănimea noastră</i>	299
<i>Suprimarea războiului prin convențiuni internaționale</i>	301
<i>Evoluție și Univers</i>	308

CULTURĂ ȘI EDUCAȚIONALE

<i>In fața vieții</i>	302
<i>Noaptea pe lac (vers)</i>	305

ȘTIINȚĂ ȘI DESCOPERIRI

<i>Frica care o produc cutremurele de pământ</i>	303
<i>De ce scriem și tipărim negru pe alb</i>	304

CRONICA MEDICALĂ

<i>Crampee</i>	304
<i>Săruncănituri ale creierului</i>	305
<i>Ce să bem și ce să mâncăm</i>	305
<i>Despre somn și despre fumat</i>	305
<i>Cum să ne fie locuința împotriva prafului</i>	305

OAMENI, IDEI ȘI FAPTE

<i>Anemia Energiei</i>	306
<i>Cei osândiți de bolșevici</i>	306

OGLINDA LUMII

<i>Inconjurul lumii în avion</i>	307
<i>Simțul omenirii la câini</i>	307
<i>Noroc din senin</i>	307

RELIGIE ȘI FILOSOFIE Central University Library Cluj

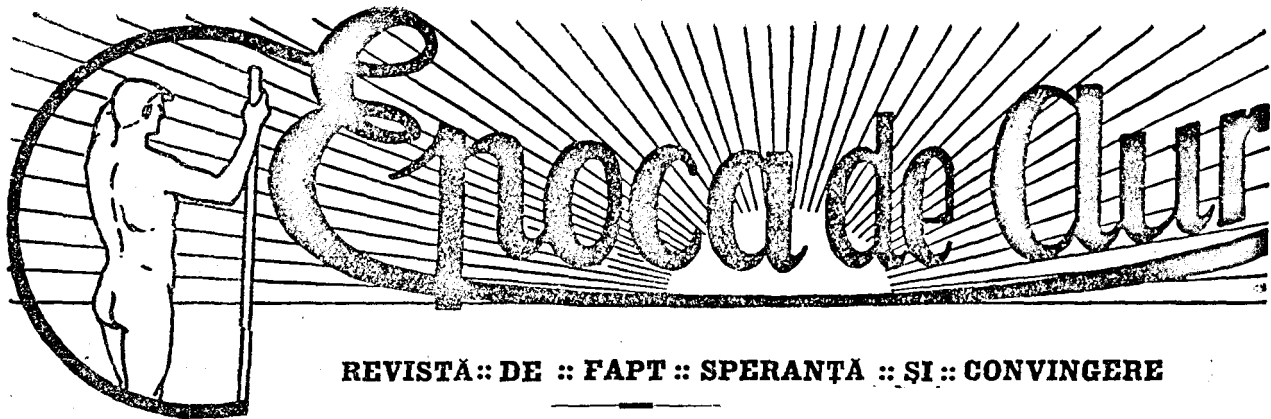
<i>Panorama vârstelor</i>	309
<i>Istoria omenirii în scurt</i>	310
<i>Lumea rea de azi</i>	310
<i>Mesia a sosit la timpul său</i>	311
<i>Reformația și căutarea după lumină</i>	312
<i>Retrospecțiuni și prospecțiuni</i>	312

Apare tot a doua Duminecă în Cluj,
Strada N. Filipescu 10. — Telefon 4-46.

Redactor . . . . . J. B. Sima

Abonamente: pe un an . . . . . 75 lei,
pe jumătate de an . . . . . 40 lei.
Numeri singuratici 3 lei exemplarul.
In America: pe un an . . . . . 1 dolar.
Numeri singuratici 5 cents exemplarul.

Toate scrisorile și abonamentele să se
facă pe adresa . . . . . „Epoca de Aur”
Strada N. Filipescu 10. Cluj.

Epoca de Aur

REVISTĂ :: DE :: FAPT :: SPERANȚĂ :: ȘI :: CONVINȘERE

APARE TOT A DOUA DUMINECĂ * * * * *

Vol. II.

Duminecă 14 Octomvrie 1923.

No. 20.

TĂRÂNIMEA NOASTRĂ

DACĂ în țară este o chestiune mare și grea, negreșit că este chestiunea îmbunătățirii soartei țăranilor, prin urmare îmbunătățirea a „**insăși temeliei naționalității noastre.**” Cu aceste cuvinte începea la 25 Maiu 1862 discursul în Camera Română, marele politician M. Cogălniceanu. Era vorba de improprietărea țăranilor. Cogălniceanu a apărât interesele țăranimii în două memorabile discursuri, în ședințele Camerei din 25 Mai și 1 Iunie 1862. Cu toată puterea de convingere ce o avea acest mare bărbat n'a putut ajunge la rezultatele dorite, din cauza încăpăținării partidului conservator, care era la guvern. Atunci țăranimea n'a căpătat pământ, căci așa au fost împrejurările, dar atunci s'a născut ideia improprietării țăranilor. Atunci s'a aprins scânteia binefăcătoare a „temeliei naționalității noastre”, care însă abea numai în zilele de astăzi și în urma unui sângeros război care a făcut atâtea jertfe, a putut lua ființă.

Astăzi legea agrară este votată și se porcede la executarea ei. Guvernele din urmă, orice s'ar spune, au săvârșit în acest sens acte de mare înșămănătate umană. Odată cu libertatea politică, trebuia ca țăranul care a îndurat atâtea neajunsuri și nedreptăți, să aibă sub stăpânirea sa cel puțin atâtea pământ arător cât îi este strict necesar pentru existența de toate zilele. Aceasta cu atât mai vârtos, că țăranul lucrează pământul.

Dacă guvernele au împărțit pământ țăranului, atunci să se știe, ele mai au și o altă datorie capitală față de el. Anume că trebuie să-i dea liniștea deplină, să nu-i provoace crize,—ca să poată avea o mulțumire sufletească și să poată lucra neturburat multpuținul cât îl are pentru binele obștesc.

Acest țăran, care și-a câștigat libertatea și drepturile la egalitate, grație credinței lui neștrămutate în Dumnezeu, astăzi este cuprins de un negru pesimism, care provine din desorientarea complectă, care planează asu-

pra lui. Deputatul parlamentar să laudă, că i-a dat pământ. Opoziția condamnă guvernul pentru crime etc. Preotul de pe amvonul bisericii în loc de a propovădui credința și iubirea de aproapele, propagă principiile diferitelor partide politice. Țăranul istovit de munca grea de-o săptămână, mergând la biserică unde altă dată auzea pildele frumoase din sfânta Biblie și era îndreptat spre bine, acum aude cuvinte îngrozitoare, cuvinte grele, cari se pot auzi numai în cârciumă și nu în fața altarului unde eri să ducea să împloare pronia cerească și mântuirea cea de veci. Și acest țăran simplu când aude astfel de cuvinte își perde toate speranțele și i-se spulberă toate visurile.

La ușa bisericii îl așteaptă cutare deputat, care îi vorbește în cuvinte înșositoare de ce-i eri i-au păstrat credința și limba strămoșească, sau pe cel ce-i poartă portul îl face trădător de neam și țară, sau pe cei cari sunt vrednici de conducere, îi ponegrește, calificându-i de nepricepuți și avizi după putere.

Și cu toate discursurile acestea compromițătoare, îmbrăcate în cele mai josnice și pornografice cuvinte, colindă satele în lung și în lat. Bietul țăran, care aleargă cu căciula în mână după învățătură și fapte bune, auzind astfel de ocări, ca la ușa cortului, dela acești străvitori de suflete, dela acești parazit nerușinați,—nu-i mirare că își pierde încrederea în viitor și invocă vremile trecute.

Ne întrebăm numai, oare până când va dura acest haos?

Țăranul nu poate fi acuzat ca trădător de neam, dacă în nepriceperea lui se cugetă la astfel de lucruri. Nemernicii sunt conducătorii lui, cari aflându-se în nemijlocită apropiere de el, în loc să-l lumineze, îl exploatează pe toate căile. Aceștia în loc să-i dea un sfat bun, îi dau otravă, în loc să-i spună o vorbă cinstită, îl primesc cu sudalma.

Nu este partid, care să nu aibă principii

sănătoase, toate sunt conduse de personalități mai mult sau mai puțin marcante, toate și absolut toate vreau să lucreze pentru îmbunătățirea situației actuale. În toate partidele fără excepție sunt însă și oameni răi și cu dor de pungă în loc să aibă înaintea marile interes general și sunt și oameni cinstiți și cu credința în Tatăl de sus.

Cea mai mare durere este, că păcatele oamenilor netrebnici aflători în aceste partide să discute înaintea țărănimii. Aceasta este o crimă foarte dăunătoare pentru stat. De aici vine neîncrederea, și în unele locuri chiar mișcări și revolte mai mari. Țăranul la care te adresezi și în zilele grele și în ceasuri de fericire, auzind cuvinte josnice, huli și batjocuri la adresa **ori cui**, nu te mai ascultă. Nu poate desluși cu mintea lui pe omul chemat la conducerea staului adecă a țărănimii înșăși, **căci țărănimea farmează bazele statelor, ea este talpa țărilor.**

Alt pericol mare este faptul că limba și portul poporului merge spre prăpastie. Alături cu desorientarea politică merge pierderea a cele mai scumpe comori românești: stricarea limbei și corcirea portului. Ardeleanul care a stat mult timp în contact cu popoare străine și-a însușit o mulțime de cuvinte nemțești și ungurești, de cari nu vrea să se despartă. Cel din Basarabia vorbește pe jumătate rusește, iar Moldoveanul, Munteanul și Olteanul își mai păstrează cu greu graiul din strămoși. Cu mâhnire în suflet putem zice alături de marele poet Eminescu:

„Unde viu cu drum de fier
Toate cântecele pier,
Sboară paserile toate
De neagra străinătate”...

Poate va reflecta cineva, că suntem împotriva civilizației, că nu vrem să pătrundă cultura în rândurile țărănimii. Acuza va fi nebazată. Noi la aceasta răspundem: Țăranul poate să-și însușească o cultură bogată cu mult mai repede, vorbind o limbă uniformă și curat românească, o limbă în care și-au scris operele neperitoare maestrul Creangă și Coșbuc, de cât dacă va împetrișta-o cu tot soiul de străinisme, al căror sens adevărat neînțelegându-l, le întrebuițează greșit.

Dar ni-se poate că intențiunea preoților din zilele noastre este ca să țină și mai departe în întuneric pe țăran, împingându-l orbește spre primitivism, ca să-l poată exploata așa după cum le place.

Chestiunea educației țărănimii, se impune cât mai fără de întârziere, chiar cu riscul de a întâmpina opoziție din partea clericilor stăpânitori de eclezii și pofitori de dăruri.

În loc ca intelectualii noștri să se hărțuiască la osu de ros, mai bine să-și îndrepte privirile pre sate, îndrumând pe țăran la toate cele nobile. Astfel am avea ocazie să vedem cum să împuținează omorurile, furturile, jafurile și alte nelegiuiri.

Urmele grele ale războiului le simțeste fiecare națiune, și fiecare muncește din răspuneri la consolidare și refacerea morală. În aceste zile de grea încercare, tot așa ca și atunci când văzduhul era încărcat de vapori ucigători, trebuie să luăm aminte. Datoria ficcării român cu tragere de inimă față de țara sa trebuie se tindă tot mai mult la stabilirea definitivă a armoniei între locuitorii acestei țări. Să se evite ura dintre noi și să ne iubim cu toții ca frații, căci toți suntem creațiunile unuia și aceluiași Dumnezeu.

Iată problemele, cari trebuiesc rezolvate de urgență.

Trebuie luate măsuri grabnice și serioase. Conducătorii țărănimii să fie conștienți de chemarea și menirea lor; iar statul să se îngrijască ca acești conducători să fie aleși din elementele cele mai bune, și să li-se asigure existența ca să poată munci cu tragere de inimă.

Preotul să știe că biserica este loc de închinare unde trebuie să întri cu inima curată, și nu este o sală de adunări politice. Trebuie se înțeleagă că din anvon se explică cuvântul Domnului și nu principiile partidelor. Se face propagandă religioasă, se deșteaptă credința în Dumnezeu și iubirea de frați și nu propagandă electorală și ura între frați.

Învățătorul să lumineze mintea copilului și să trezească în inima lui nevinovată dorul pentru înflorirea culturii neamului nostru, care din nefericire stă în urma altor popoare. Să nu se uite peste umăr la țăranul care se apropie sfios de el, și care aproape în genunchii îi cere un sfat bun pentru alinarea nenumăratelor necazuri.

Să se propage idea, între țărani, ca să-și păstreze limba curată și portul frumos, căci altfel, suntem amenințați cu pierderea desăvârșită a frumoaselor obiceiuri vechi.

Politicianilor le cerem ca atunci când cer votul **hoțarilor** al țăranului, să nu hulească și batjocurească pe contrarii lor, căci samănă neîncrederea și ura ale căror roade sunt prăpastiile în care nu vrea se cadă nici un om cinstit. Cei ce nu se vor apropia de țăran și nu se vor purta mai convincios decât în fața copiilor lor, să știe, că săvârșesc o crimă națională și culturală și sunt vrednici de-a fi înfierăți cu pecetea necredincioșilor în Dumnezeu și a sămănătorilor de discordie. Și aceasta e lucru rușinos și condamtabil.

I. Sandu.

Suprimarea războiului prin convențiuni internaționale

ULTIMUL războiu a discreditat convențiunile internaționale care au avut drept țintă de a reglementa modalitățile de luptă în timpul războiului. Regulele stabilite prin aceste convențiuni au fost foarte des încălcate. E suficient de a parcurge istoria ultimului războiu pentru a găsi aproape la fiecare pagină violări de principii sau de reguli de războiu; ultimul războiu a arătat mai cu seamă într'un chip evident valoarea convențiunilor care au stabilit modalitățile de luptă în timpul războiului.

Ar părea riscat, și cu drept cuvânt, de a vorbi în timpul de față despre convențiunile care ar avea de scop înlăturarea războiului. Convențiunile internaționale n'au puterea suficientă pentru a face să se respecte cutare sau cutare regulă de războiu; am putea avea noi nădejdea că aceleași convențiuni vor ajunge într'o zi să-l suprimе complet? Dacă o simplă semnătură în josul unei Convențiuni garantând neutralitatea Belgiei n'a împiedicat pe Germani să violeze angajamentul luat, am putea avea oare încredere că acciași semnătură ar împiedica pe acciași țară de a viola convențiunea pentru a două oară? E adevărat că o convențiune sau un pact de garanții oarecare va avea fără îndoială pentru a fi eficace, o forță pe care trebuie să ne-o închipuim suficientă pentru a face să se respecte de cutare sau cutare țară semnătura pe care a pus-o în josul unei convențiuni de asemenea natură. Aceasta ar fi adevărat în cazul când ar fi vorba de o țară prea slabă din punctul de vedere militar pentru a putea rezista la o coaliție a tuturor celorlalte state semnatoare; dar dacă o țară slabă n'ar îndrăzni să înfrunte pericolul de a fi atacată la rândul său de toate statele semnatoare, două sau trei țări, mai puternice din punct de vedere militar, vor putea cu ușurință să încerce aventura după un plan bine conceput. Imperiile Centrale au putut prea bine să reziste timp de 4 ani la o coaliție aproape mondială.

Mostenirea pe care ne-a lăsat-o ultimul războiu este destul de grea; în afară de aceasta, pesimismul nostru nu trebuie să meargă până acolo încât să renege complet valoarea, ca să zic așa „morală“, a semnăturilor, care, să sperăm că n'tr'o zi vor fi puse în josul unei Convențiuni internaționale având drept țintă dacă nu suprimarea completă a războaielor, cel puțin de a pune statele în poziția de a gândi mult înainte de a începe o acțiune ostilă.

Acțiuni izolate nu mai sunt posibile: este în adevăr greu de imaginat cazul unei țări care ar îndrăzni să plece un războiu, știind că cu toată probabilitatea va avea întreaga lume contra sa. Dacă Germania a fi știut că declarația sa de războiu ar fi avut drept con-

secință o coaliție mondială îndreptată contra sa, războiul nu ar fi avut loc. Cu o convențiune internațională, cu un pact de garanții, o țară va avea aproape certitudinea că acțiunea sa războinică va pune în mișcare un număr considerabil de țări semnatoare și e suficientă o asemenea eventualitate pentru ca provocatorul se renunțe la acțiunea sa.

Nu rămâne deci în acest caz, decât o altă coaliție născută din sânul celui dintâi; un acord între două sau trei țări dintre cele mai puternice pentru a începe o acțiune ostilă cu cele mai mari șanse de reușită. Făcând abstracție de acest din urmă caz, fracție de altfel, foarte greu însă de realizat, noi credem că un pact de garanții va aduce, odată semnat, un mare serviciu omenirii.

Partea cea mai interesantă, din punctul nostru de vedere, a chestiunii punctului de garanții, nu constă atâta în detaliile organizației și a funcțiunii sale, cât mai mult în condițiunile prealabile necesare pentru a se putea semna de toate țările pactul în chestiune. S'a vorbit adesea despre necesitatea că o asemenea convențiune să fie generală. Fără a considera partea politică a acestei chestiuni asupra universalității convențiunii, vom spune că din punct de vedere juridic un pact care nu ar avea caracterul universal ar risca repede să fie fără însemnătate în momentul când situația ar cere punerea lui în aplicare. De fapt, o convențiune internațională nu poate să lege de cât părțile contractante și ea încetează de a fi aplicabilă dacă, la un moment dat, un stat nesemnatar se amestecă în conflict.

Să luăm ca exemplu declarația dela Haga din 1907, care interzice bombardamentul aerian al orașelor deschise. S'a prevăzut expres prin declarație că va înceta de a fi obligatorie în momentul când, în timpul unui războiu între puterile contractante, o putere necontractantă se va uni cu unul din beligeranți.

Germania, dorind să justifice bombardarea orașelor inamice deschise, pretextă că dispozițiunile din 1907 nu sunt aplicabile decât, dacă beligeranții făceau parte din Convenție. Ori, trei state beligerante, Turcia, Serbia și Muntenegru, nulatificaseră Convenție. Ori, trei state beligerante, Turcia, este obligatorie.

Exemplul pe care l-am luat, stabilește Suficient necesitatea unui pact care să înglobeze toate țările europene, fără excepțiune, dacă dorim să înlăturăm o surpriză la fel cu cea din 1914.

În afară de Considerațiunea juridică expusă mai sus, există o altă Considerațiune nu mai puțin puternică, de ordin moral, susceptibilă de a avea un obstacol la apli-

care practică o unei convențiuni care nu ar avea caracterul universal.

E drept, ar fi suficient un acord între patru sau cinci state dintre cele mai puternice pentru ca pactul de garanții semnat de ele să poată fi respectat. E drept, puterea militară a acestor țări ar fi suficientă pentru a impune Europei întregi voința lor. Dar aceasta ar fi pur și simplu o heghemonie a celui mai tare, un fel de sfântă Alianță, care ar risca să aibă aceeași soartă. Dar nu e vorba aici de a impune prin forța brutală un pact de garanții contra războiului.

Am arătat, cred, suficient necesitatea imperioasă de a se creia o Convențiune internațională universală. S'a vorbit adesea despre universalitatea pactului, însă ni se pare interesant să studiem această chestiune din punct de vedere juridic.

În însuși caracterul universalității pactului rezidă cea mai mare dificultate a realizării sale.

Un pact de garanții înseamnă pentru toate țările participante, acceptarea lui **Statu quo** politic, economic, teritorial etc. . . în momentul încheerii pactului. Orice țară semnatară va trebui să-și spună că de acum înainte îi va fi imposibil să recurgă la forță, de altfel singurul mijloc existent pentru a modifica situația teritorială, economică etc. Această țară va trebui să pună capăt tuturor aspirațiilor sale, oricât de legitime ar fi ele, și a căror unică posibilitate de realizare nu o vedea decât în forța armată. Va consimți ea de bună voie să semneze o asemenea convențiune? Răspunsul e greu de dat! E drept, o presiune diplomatică sau economică ar fi suficientă fără îndoială să impue unei țări recalcitrante voința majorității, dar ce va loare va avea această semnătură forțată? Țara interesantă nu va risca nici odată, fără îndoială, să întreprindă o acțiune ostilă, dar se va forța să participe cu cât mai puțin la acțiunea comună când va fi vorba să se pună în aplicare pactul.

Lipsa spiritului războinic la toate popoa-

rele este o condițiune absolut indispensabilă pentru a ajunge la dezarmarea militară. Europa actuală nu se pregătește deloc pentru o pacificare sinceră. Sunt încă numeroase chestiuni în discuție sau aranjate de o manieră nedreaptă care dau țărilor, nemulțumite, un drept evident de a rămânea războinice și în care țări ar fi riscat să se facă propagandă pacifistă.

Printre numeroasele chestiuni care ridică studiul unui pact de garanții, se găsește una care ne pare de o mare importanță.

Războaiele civile, destul de frecvente înaintea războiului mondial, vor fi fără îndoială cu mult mai frecvente în viitor, căci cauzele care provoacă aceste războaie, au devenit mai numeroase. Juridicește situația unui pact de garanții în ceace privește războaiele civile e desinteresarea complectă. Guvernele care participă la convențiune nu vor susporta nici odată ingerința unei puteri străine în ceace ei consideră ca afacerile lor interne.

Guvernele au luat obișnuința dealungul secolelor de a se considera ca singurii judecători în chestiunile care ating onoarea sau interesele lor; ele s'au crezut totdeauna în drept de a lichida,—nu importă prin ce mijloc,—o neînțelegere survenită între ele; onoarea națională și interesul național primează la ei toate celelalte considerațiuni. Astăzi, acestea nu mai sunt posibile. Statul, orbit prin amorul său propriu sau condus numai prin interesul său egoist ar putea, după ce va fi recurs la armele sale; să incendieze lumea întreagă. Umanitatea are tot interesul de a nu lăsa unui stat ambițios posibilitatea de a putea recurge la arme cu scopul de ași câștiga cauza sa, câte odată nedreaptă și meschină, și a cărui rezultat ar putea deveni periculos pentru toată lumea.

Este cu totul prematur de a vorbi despre interesul internațional, care trebuie să primeze interesul particular a fiecărei țări, însă aceasta trebuie să fie ținta tuturor acelor care nu doresc să se repete catastrofa din 1914.

IN FAȚA VIETII

VIAȚA în scurttimea ei marcantă față de infinita scurgere a timpului este o problemă care trebuie privită sub raportul unei riguroase seriozități. O datorie intimă, morală ne mână spre o cât mai intensă valorificare a calităților ce ne-a hărăzit divinul nostru Creator. Căci omul ce trece în viață fără ași da seama de importanța ei este asemenea dobitocului caracterizat de o inconștiență naturală. La om predomină tocmai conștiința celor ce gândește și făptuește. Omul este înzestrat în oarecare măsură, cu

tribute divine. Are ceva în sufletul său din calitățile divine ale Creatorului. Ceva nebănuț de prețios în cazul când omul înțelege să-și cultive calitățile cu care se naște.

Nu este mai puțin adevărat că toți marii cugetători ai omenirii s'au preocupat în special de problema educației. Toți fără excepție au considerat ca o condiție primordială pentru propășire—educația. Ea este pivotul care dă țările personalității. Ea determină direcția de dezvoltare a personalității precum și curbă ei de evoluție dealun-

gul întregii vieți. Educația imprimă trăsăturile caracteristice ale personalității. Sunt psihologi cari afirmă că educația are puterea de a modifica și trăsăturile caracterului, cu toate că în mod principal este aproape unanim admisă imutabilitatea caracterului.

* * *

Cutoatecă s'au emis destule sisteme bune de educație nu se poate zice că au și fost puse în practică. Unele chiar geniale, din punct de vedere al originalității ca sistemul lui Jean J. Rousseau, au rămas simple dezienerate ca unele cărora le lipsia baza de aplicare în practică. Alte sisteme păcătuiesc de prea mult suflu metafizic iar altele nu mai sunt în concordanță cu exigențele epocii ce trăim. Așa că azi educatorii mai că nu au în mână sistemul după care să se orienteze în îndrumările ce le dă tineretului.

Pe măsură însă ce crește dezorientarea pedagogilor în aceeași măsură crește și dezorientarea tineretului. Și astfel asistăm la un spectacol ce îndurerează și care pune pe gânduri pe acei ce se îngrijesc de viitor.

Tineretul în foarte mare măsură nu are conduita și ținuta pe care trebuie s'o aibă. Adesea ori calcă pe căile minciunii și incorectitudinii. Tinerețea însă nu poate consti-

tui o scuză pentru ușurătatea ce se practică.

Tineretul nu e vorbă că este rău provăuit și de cei maturi. Mulți din cei în vârstă în loc să dea tinerimei pilda muncii o dau pe a lenii. În loc de a corectitudinii a incorectitudinii. În loc să o povățuească îi dă pilde la înfăptuirea răului. Dela maturi învață tinerii desfrâul, îngâmfarea și îi umple de ambițiuni deșarte.

Și astfel în loc să ne bucurăm de un tineret format, chibzuit cumpătat avem un tineret în mare parte neformat, nechibzuit și necumpătat.

* * *

Pentru cei ce vor să intre pe calea adevărului și a dreptății este o singură mântuire: întoarcerea la Christos și practicarea învățăturilor evanghelice nu în sens interpretativ ci **ad litteram**. Căci învățătura lui Christos este atât de perfectă încât orice spirit critic omenesc nu-i poate găsi neajunsuri.

Învățăturile biblice îndreaptă mințile spre desăvârșire. Spre adevărata perfecțiune pe care trebuie s'o râvnim din toată profunzimea inimelor noastre doritoare de viață cu adevărat fericită.

M. Dinregat.

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ

FRICA CARE O PRODUC CUTREMURELE DE PĂMÂNT

FIINDCĂ nu de mult au avut loc mai multe cutremure de pământ, așa spre exemplu cel mai mare, care s'a pomenit vre-odată în istorie, acela din Japonia, în urma căruia au rămas sute de mii de morți și ținuturi întregi pustiite, vom descrie la acest loc frica uriașă pe care o produc aceste cutremure în sânul populației și unele modalități de mântuire. În acest sens se ocupă toate revistele de știință ale lumii și fiecare publică noi și noi păreri.

Nu sunt alte întâmplări în natură, cari să aibă asupra oamenilor o înrăurire mai puternică, o amintire mai întipărită în memorie și mai înfricoșătoare, decât cutremurele de pământ. Reproducem după diferite reviste:

Atunci când pământul tremură sub picioarele noastre, se clatină casele și coperișurile lor trosnesc, ne cuprinde o groază, care face să înghețe sângele în artere. Parecă tot internul nostru se prăbușește ca la un singur semn. Gândurile se încurcă, judecata se tulbură și omul nu mai ține cont de cât de pornirea sa instinctivă de a alerga, punându-și în joc toate forțele fizice, afară în liber, unde așteaptă mântuirea. Oamenii slabi fizicește nu arare ori încetează din viață numai de

spasmele spaimei, alții ameteșc, alții își pierd conștiința pentru totdeauna.

Cutremurul este atât de înfricoșător prin faptul, că izbucnește dintrodăată în toată grozăvia sa. Impotriva apei și focului te poți apăra, fiindcă iai măsuri din precauție și te asiguri înainte, când observi, că pericolul se apropie cu pași repezi te retragi din fața lui, îl încunjuri ca să-te poți salva. Cutremurele însă vin neobservate dintr'odată și cu atâta furie încât înainte de a putea lua oarecari măsuri de salvare, te trezești îngropat de viu sub ruinele zidurilor, cari te zdrobesc ca pe-o insectă, te înăbușe ca pe-o găză fără putere.

Să zice că cei loviți de trăznete nici n'ar vedea de loc săgețile de foc omoritoare. Așa sunt cutremurele. Spre fericirea omenirii este că nu toate cutremurele sunt pe-o formă de puternice. Dar cu toate acestea nu poți afirma niciodată, că unui cutremur mai mic, nu-i urmează la oarecare interval alt cutremur mai puternic și nici nu este lege științifică, prin care s'ar putea deduce anticipativ numărul loviturilor gigantice din interiorul bătrânului nostru pământ.

Se întâmplă însă în multe părți, că în urma cutremurelor izbucnesc vulcanii și râuri întregi de lavă aprinsă distrug totul ce întâmpină în calea lor — sau se poate întâmpla, că ținuturi întregi se cufundă în mare și

ies la suprafață țări noi. Cazul din urmă s'a întâmplat în Japonia.

Cu prilejul cutremurelor e foarte greu să alergi în liber. Se strâmbă pereții și nu poți deschide ușile, să prăbușesc treptele și ești osândit a rămâne acolo. Chiar eșind în liber ești amenințat a fi îngropat din cauza clădirilor aflătoare în jurul tău. La cutremurul din Japonia multe cadavre au fost desgro-pate de sub zidurile caselor din străzile prea strâmpete. Mai periculoase în aceste momente oribile sunt plafoanele caselor. Impotriva acestei primejdii este o singură scăpare, să te adăpostești între pereții ușilor. De multe ori au oprit căderea plafoanelor dulapurile și chiar ușile deschise. În acest sens revistele străine povestesc minuni și descriu o serie de întâmplări auzite chiar din gura indivizilor cari am avut norocul a fi mântuiți în acest sens.

Groaza cutremurelor de pământ se mai mărește încă și prin incendiile cari se nasc din aceste prilejuri fie din petrolu, materiale explozibile și jăratec din cuptoare, cari distrug sate și chiar orașe întregi.

Nenorocirea este mai mare acolo unde edificiile sunt clădite din materiale proaste, netrainice ori din lemn.

Cu ocaziunea cutremurului întâmplat în anul 1912 în satele de lângă marea Marmară, martorii oculari din acele vremuri povestesc că într'o localitate au ars nu mai puțin de 800 edificii din cauza unui pachet cu chibrituri, pe care căzuse în timpul cutremurului o lampă aprinsă.

Acela, care a avut vre-odată nefericirea să treacă peste un cutremur de pământ, nu-l uită în curând și este urmărit multă vreme de un fel de spaimă, care îi încolțește inima ca un șarpe veninos.

Impotriva cutremurelor de pământ nu este leac, ci un singur scut de apărare: o casă bine lucrată, care să țină piept loviturilor. Știința n'a putut ajunge până acum, pe lângă toate eforturile bărbaților erudiți de pretutindeni, ca să poată prevesti cutremurele de pământ. Acest lucru este de altfel bine așa.

Altcum ușor își poate închipui ori cine ce zăpăceală fără asemănare s'ar naște, dacă s'ar putea prevesti pentru cutare parte din lume, la ora și minuta cutare un cutremur de pământ.

Nelinștea ar începe cu săptămâni și luni întregi înainte, și pe urmă te-ai pomeni cu un cutremur abea observat, față de care nu trebuia să suferi atâta timp frica.

Dumnezeu știe ce face și oamenii necredincioși în astfel de momente au ocazie să revină la calea cea adevărată și să se minuneze de minunile și atotputernicia lui.

DECE SCRIEM ȘI TIPĂRIM NEGRU PE ALB?

Pentru că atunci putem vedea mai bine scrisoarea sau tiparul ce vedem. Credeți, că sunt literile negre pe hârtia albă? Nici decum! Vedem numai hârtia cea albă, iar literile cele negre nu le vedem de loc! Noi nu putem vedea decât lucrurile cari ne trimit rază de lumină în ochi. Ceeace e alb, prin urmare și hârtia cea albă aruncă înapoi toată lumina soarelui ce cade asupra sa și pentru aceea o putem vedea. Ceeace e însă negru, înghite toată lumina ce cade asupra sa, nu aruncă nimic înapoi, prin urmare nici nu putem vedea astfel de lucruri. Așadară nici literile negre pe hârtia albă. Și cu toate acestea noi le băgăm de seamă că ele sunt de față.

Dacă închidem ochii și trecem peste o rețea de sârmă, băgăm foarte bine de seamă că pe sub degete trec după o altă mai multe sârme. Totodată băgăm de seamă și simțim de câteori trecem peste o gaură dintre sârme. Găurile adevărat nu le putem simți, pentru că nu avem ce simți la ele, degetele nu se ating aici de nimic. Cu toate acestea nu numai că putem număra locurile goale dintre sârme, ci putem spune și ce formă au. Așa e și când cetim literile negre așternute pe hârtia albă. Ne însemnăm locurile goale săpate în alb, le hotărîm forme și le numim litere. În privința aceasta ochiul e atât de îndămânat, încât de fapt ori cine ar fi crezut, că vede literile cele negre.

CRONICA MEDICALĂ

Crampe (coltee)

SUNT cazuri când cineva capătă mari dureri de stomac, acestea se numesc *crampe*. Nu trebuie să ne eugetăm îndată la străvire, căci crampele, în cazurile cele mai dese provin din stricarea stomacului, sau dintr'o stare nervoasă. E de recomandat aplicarea de comprese cât de calde pe pânțec, pe partea dureroasă și bolnavul să mai i-a două bucați de Purgă (curățenie) sau un pahar de apă amară caldă.

Colicele, alte dureri de pânțec, provin mai ales din astuparea intestinelor (mațelor) ceeace se mai nu-

mește constipație. La colice se deosebesc mai multe grade de dureri, când intestinul este umflat, când se umflă tot pânțecul, când e la mijloc o străvire, sau o incurcătură de mațe. Când durerile vin din constipație, trebuie să dăm bolnavului o curățenie: Purgă, sau ogră amară, sare amară, sau unt de recină.

Când colicele sunt ușoare, ajunge să aplicăm pe partea dureroasă petece muiate în apă caldă, sau un capac, sau o cărămidă încălzită. La colice mai mari, bine să se dea bolnavului o baie caldă de o oră.

Mai sunt apoi colice nefretice, când din rinichi trec mici pietricele prin canalul îngust. Uretere în bășica

udului. Durerile acestor colice se simt și în pântece și în spate, iar bolnavul nu poate urina. În cazul acesta trebuie învelit tot spatele și pântecul cu șervete mari calde stoarse, peste care punem un prosop uscat, cald. Trebuie să chemăm apoi medicul, care va face bolnavului injecție cu morfină. Alte crampe sau colice se pot produce la femei. Aceste sunt crampe istorice, cari provin din mari iritațiuni, enervări, supărări sau bucurii. În aceste cazuri trebuie să recomandăm bolnavului cea mai mare liniște, căci numai liniștea ajută în astfel de cazuri.

Sdruncinături ale creierului

provin, când cineva cade dela o înălțime considerabilă, sau prin lovituri pe cap. Și cel pălmuit poate căpăta sdruncinături ale creierului, și începe să vesele (vomeze), bătăia pulsului îi este slabă, își pierde simțirea, capătă crampe.

Un astfel de bolnav trebuie să aibă cea mai mare liniște, camera în care se află să fie întunecoasă, — îi aplicăm comprese calde pe cap, îl oprim să vorbească, îi dăm să bea cafea, ceai sau vin. Dar trebuie să chemăm și medicul, căci un astfel de accident înfricoșător, poate să aducă ușor moartea.

Ce să bem

Băutura noastră obicinuită să fie apa. Apa este beutura naturală, cu care se acomodează digestia și curățirea normală a sângelui.

Lichidele luate pe stomacul gol nu rămân în stomac. Ele trec repede în intestine, unde sunt absorbite repede. E mai bine să bem decât la începutul mesei.

Să ne abținem dela alcool, care nu este un aliment (hrană) ci o otrăvă de temut a celulei nervoase și trecerea ei în ficat și rinichi strică elementele acestor organe.

Firește când corpul nu-i destul de bine povăzuit cu combustibil alimentar (cu mâncare muritoare și încălzitoare) alcoolul poate da ceva căldură și putere corpului. Dar organismul (trupul) pe care-l faci să funcționeze cu alcool, nu e de lungă durată.

Să nu abuzăm prea mult și cu celelalte băuturi excitante (ațățătoare), cafeaua sau ceaiul, cari pot de asemenea turbura funcțiunile digestive. Cei cari cred că au nevoie de excitante, — dimpotrivă mai de grabă li s'ar potrivi calmante psihice (pentru liniștirea nervilor).

Ce să mâncăm

Dacă muncești cu brațele fii mai ales vegetarian și mănâncă zahăr. Căci munca musculară, reclamă o

ardere de alimente bogate, mai ales carbon, și tocmai legumele, zahărul dau elementele carbonatate, zahărul este carbonul mușchilor.

Dacă lucrezi cu mintea, fii mai de grabă carnivor (să mănânci mai multă carne), căci munca cerebrală (creierului) e întovărășită de o distrugere a elementelor azotate, care nu pot fi înlocuite mai bine decât de materiile albuminoide ale cărnei. Carnea crudă înlocuiește pierderile azotate ale organismului mult mai economic și mai sigur decât carnea gătită.

Despre somn

Să avem totdeauna în vedere că în ziua de azi ne trebuie opt ore de somn. Aceasta fiindcă puterile cheltuite în zilele noastre de munca încordată și perpetuă, nu mai pot fi redobândite numai cu 6 ore de somn.

Despre fumat

Să nu fumăm, căci tutunul înșeală pe fumători, cari își închipue că fumatul favorizează și excită munca intelectuală (a judecării), dar de fapt adoarnă numai sensibilitatea (simțirea) morală și stinge simțământul dificultăților de învins, aruncând un văl peste adevăr. Tutunul este cea mai puternică otrăvă asupra mușchilor și mai ales a inimii, pe care o soarbe omul benevol.

Cum să ne fie locuința Impotriva prafului

Locuința ti-e sănătoasă, dacă soarele pătrunde întrânsa și dacă aerul stricat poate eși din ea.

Este absolută trebuința ca circularea aerului, adică neîncetata reinprospătare a lui, să fie asigurată în camerele de locuit. Căci aerul din casă se strică prin răspirarea celor cari o locuiesc, și prin arderea care se produce în lampă ori cuptor, sobă, mașină de încălzit.

Soarele este foarte trebuitor sănătății, ca și aerul. Plantele cari se sustrag luminei solare, se ofilesc, își pierd culoarea, se deformează și nu întârzie să moară. Animalele și omul au aceeași soartă la lipsa de lumină, de soare.

Luptă împotriva prafului cu apă, iar nu cu mătura. Servitoarea și femeia care voeste să scape de praf, cu mătura nu face decât să răscolească praful, adică îl pune în circulație în casă, și-l respiră atunci oamenii. Praful nu trebuie împrăștiat, ci trebuie cules pe cărpe (petece) umede sau pe perii umede. Praful e primejdios, fiindcă e alcătuit din particule metalice, calcaroase, organice, secrețiuni dela bolnavi, etc. — cari pot răni sau infecte pe orice om sănătos.

L. P.

NOAPTEA PE LAC

Noaptea calmă și trage storul.
Lacul tremură în unde,

Vântu'n trestii lin pătrunde,
Iar arinu-și spune dorul
Lesitei ce'n stuf s'ascunde!

Luna galeș le privește
De pe bolta-i albăstrie:
Și'n perdută reverie,
Chipu'n valuri și-ogluidește
Cu-o zimbire argintie.

Bărlad.

V. B. Aleaza

OAMENI-IDEI-FAPTE

O academie cehoslovacă la Roma

INFORMAȚION UNIVERSITARE“, anunță iscălirea contractului dintre Cehoslovacia și Italia relativ la crearea unei academii cehoslovace la Roma, pentru care guvernul italian pune un teren la dispoziție. Academia este închinată studiilor științifice, literare și artistice.

„Prager Presse“, după care reproducem această știre, o caracterizează într'un mod foarte favorabil. Desprindem din cele ce serie următoarele:

— „Această știre va bucura pe toți aceia care propagă apropierea intelectuală a popoarelor, aceasta cu atât mai mult cu cât încercările unei înțelegeri politice și economice au eșuat până acum. Din unirea intelectuală va rezulta și-o mai bună înțelegere politică: Cehoslovacia e convinsă că contractele ce se bazează pe un pur egoism politic, sunt dinainte condamnate să dispară, pentru că nu țin de loc seamă de dispoziția psihologică a popoarelor.

„Trăsătura caracteristică a evoluției psihologice este aceea. că popoarele nu vor să fie numai conduse, ci ținesc a se cunoaște în toate ramurile activității intelectuale. Congresele internaționale ale intelectualelor, sunt bazele păcii viitoare a lumii, și studenții trimiși în streinătate sunt pionierii și constructorii acestei păci.“

„Până acum au plecat foarte rar studenții cehoslovaci la Roma. Majoritatea se ducea la Paris, unde guvernul francez îi primea foarte bine.“

Și mai departe:

„E datoria guvernului cehoslovac să ridice și la Paris — DUPĂ MODELUL României — academii, în care studenții să aibă locuință ieftină ca și orientările și legăturile necesare studiului.“

Anemia Energiei

Boala contagioasă, cu nenumărate cazuri mortale.

UN impiecat de mișcare nu pune destulă vigilență în manevrarea liniilor libere. Un mecanic își plimbă agale (încet) vagoanele pe liniile de garaj, nu se grăbește să treacă pe linia destinată lui. Un acar schimbă macazul cu un moment prea de vreme sau prea târziu, interval suficient catastrofei să se producă, grație colaborării altui mecanic, care intră în gară cu iuteală nepermisă și din această cauză nu poate obține la timp oprirea, care ar fi fost posibilă dacă el ar fi mers mai încet. Mortii și răniții se înșiră, nenorocirea umple de groază, durere și pagubă sute de familii, o sumedenie de oameni rămân infirmi mulți din ei fără nici un rost, fără nici o speranță, pe drumuri...

Este numai unul din aspectele, variate în gravitatea lor, ale acestei boale morale.

Ea nu manifestă numai la căile ferate. Aici face ravagii mai mari numai fiindcă efectele greșelii iau proporții imense, tot așa cum o eroare la farmacie poate fi mortală. Dar în toate ramurile administrative, în toate direcțiunile profesionale, peste tot — cu rari excepțiuni — roade teribil această racilă postbelică: lipsă de atenție, lipsă de prudență, lipsă de grije de avutul statului și al particularilor, de viața oameni-

lor. Sunt lăsate toate la întâmplare și dacă nu ies totdeauna rău e numai o întâmplare. Incuria e grozavă.

Este adevărat că la origina boalei stau greutățile tot mai mari ale existenței și că cei vinovați au circumstanța atenuantă a lipsei unei soarte corespunzătoare greutăților, a unei preocupări de ziua de mâine care slăbește puterea de concentrare a atenției într'un punct bine determinat, și anume al datoriei.

Dar nu e mai puțin adevărat ca cei cari nu se simt în stare să-și împlinescă datoria trebuie să o spună și să facă loc altora.

Nu e permis să cauzezi dezastre și să te plângi pe urmă că n'ai dormit sau ești prost plătit. O asemenea mentalitate dovedește paralizia progresivă a simțului răspunderii și a respectului răspunderii și a respectului de viața semenilor.

Tot așa, nu e permis organelor superioare să invoace inferioritatea celor în subordine, față de cari au toamai datoria intensificării supravegherii, controlului, pentru ca acesta să compenseze insuficiențele profesionale.

Să se gândească toți la enormele nenorociri datorite acestei anemii generale a energiei, la cei cari plâng pe cadavre și ruini, și să încerce să se scuture de această penibilă racilă, ce ne lovește sguduitor și ne face de ocară.

Nițică voință, ceva sfortări, mai multă conștiință, și s'ar constata repede un progres spre bine.

Cei osândiți de bolșevici

BALAUURUL setos de sânge, bolșevismul a mai cerut o jertfă. Tânăra fiică a generalului Brussilow, șeful armatei roșii și comandorul de odinioară al guvernului țarist, a fost împușcată de bolșevici la Moscova. Vina ei era, că ascunsese odoare bisericesti spre a le feri de lăcomie autorităților bolșeviste. Cu considerație la faptul, că tatăl ei e comandantul armatei roșii i se dete sfatul, să ceară agrățiere. Copila însă a refuzat să primească grație din mâinile gârziilor poporului rus și fu executată.

În legetură cu acest caz nou de cruzime, corespondentul unui ziar strein descrie înfiorătoarea închisoare dela Lubjanka în Moscova, unde sunt închiși criminalii politici, precum și viața acestor nenorociți. De prezent lăncezese în acel încăpător mormânt 15.300 de arestați. Cam 60% dintre aceștia sunt lucrători țărani, soldați din armata roșie, 40% intelectuali. Execuțiile au loc de asemenea în închisoarea dela Lubjanka, și anume într'o veche cameră mortuară.

La împușcarea criminalilor politici e întrebuintată, așa numita, „companie streină.“ Medic nu e nicicând de față. Execuțiile au loc totdeauna în timpul nopții. Cadavrele celor împușcați sunt transportate în taina, cea mai mare pe câmpul Codinka, vestitul câmp din Moscova, unde pe vremuri aveau loc serbările încoronării Romanowilor. Acolo erau înmormântați în locuri diferite, iar pământul netezit cu grije ca să dispară orice urmă, pentruca nimeni să nu știe mai târziu, unde zace unul sau altul îngropat. Criminalii politici, cei mai periculoși, erau duși sub mare pază în Nordul Caucazului și executați acolo.

OGLINDA LUMII

INCONJURUL LUMII ÎN AVION

A VIATORUL portughez Sacadura-Cabral, eroul care a traversat Oceanul Atlantic în hydravion, vrea să încerce acum inconjurul lumii. Deci și-a împărțit drumul în trei etape: Dela Lisabona în Japonia, șasesprezece mii kilometri; din Japonia în Terra-Nova, dousprezece mii kilometri; din Terra-Nova la Lisabona, trei mii cincisute kilometri. Va sbura cu viteza de 110 km. pe oră și speră să facă 280 ore de zbor efectiv. Această expediție va costa treizeci milioane lei.

INCONJURUL FRANȚEI ÎN 20 ORE ȘI 41 MINUTE

CĂPITANUL Girier a bătut recordul, deținut până acum de locotenentul Desfourneaux pentru zborul în jurul Franței.

Căpitanul Girier a făcut inconjurul Franței în 20 ore, 41 minute, 50 secunde, parcurgând 2819 kilometri cu o înălțime de 130 kilometri pe oră.

DELA ATLANTIC LA PACIFIC ÎNTR'O SINGURĂ ZI

DIN New-York — orașul minunilor — se anunță că locotenentul Russel Maughan care a deținut recordul vitezei cu avionul (380 km. pe oră) are intenția, dacă timpul va fi favorabil, să traverseze continentul american, dela Atlantic la Pacific, adică vre-o 5200 km. în cuprinsul unei singure zi, dela răsăritul până la apusul soarelui, — 18 ceasuri și câteva minute.

Acum 2500 de ani profetul lui Dumnezeu Daniil a prezis aceasta, că într'un timp viitor oamenii vor cutreiera lumea cu o înălțime nemăsurată. Tot el a spus, că atunci va fi și un timp de mari tulburări pe pământ, cum n'au fost niciodată pe pământ până atunci. Cutreierarea prezisă de el o vedem împlinindu-se, iar de tulburări este asupra noastră; dar mulți nu știu că tot el a prezis că atunci când aceste lucruri se vor întâmpla lumea să va găsi la capătul funii! — adevărat la sfârșitul lumii lui Satana și începutul lumii lui Christos.

FRANZ MOLNAR ȘI ȘARI FEDAK

CUNOSCUȚUL autor al „Diavolului”, al lui „Taifun” și al atâtor piese celebre, s'a căsătorit cu frumoasa actriță și subretă Fedak Sari. Dar fiecare dintr'ânșii și-a păstrat la Budapesta locuința sa. Un funcționar al unui minister a cerut oficiului de închiriere ca să reclame una din aceste locuințe. Funcționarul pretinde că e o lege morală ca

soții să trăiască împreună, sub același acoperiș și că dacă nu pot fi silți la aceasta, e absurd ca statul să-i încurajeze permițându-le în această lipsă de locuințe, să aibă două case. Procesul s'a judecat în fața unui public imens.

Oficiul a declarat că Molnar și Șari Fedak sunt glorie ale Ungariei, că ori cum vor să locuiască soții e chestiune privată, dar că în acest caz fiind vorba de oameni excepționali, nu li se poate refuza mijlocul de a trăi după gustul lor, că în tot cazul funcționarul de minister, un al treilea nu are ce căuta în această afacere.

Oficiul a respins reclamația, în aplauzele furtunoase ale publicului.

TRĂSNET ARTIFICIAL

INGINERUL Italian Faccioli, care se bucură în America de gloria unui nou Edison, a isbutit de curând să obțină o descărcare electrică de 2 milioane volți. Această descărcare a produs aceleași efecte ca acelea ale trăsnetului: un sat construit înadins lângă Pittsfield, spre a servi la experiențe, a fost cu totul distrus de acest trăsnet artificial.

Dar acesta este încă departe de a stinge puterea adevăratului fulger, evaluată la 50 milioane volți.

ACCIDENT DE AUTOMOBIL

UN domn conducându-și mașina cu viteză prea mare, stâlci cățelul unei bătrâne bogate. Foarte ceremonios, domnul se dete repede jos din mașină și după ce salută pe păgubașă, îi zice:

— Doamnă, voiu înlocui câinele.

— Domnule — răspunde ea — vă laudată.

SE CAUTĂ UN FUNCȚIONAR CU 450.000 FRANCI ANUAL

NU e glumă ci serios. În Canada e vacant postul de controlor al prețurilor pentru recolta 1923. Leafa e de 6000 lire sterline anual, adică 450.000 franci, cam 6 milioane lei. Guvernul, desperat, că nu găsește amator, s'a hotărât... să nu mai controleze prețurile.

NOROC DIN SENIN

JOSEPH Prax, negustor de vechituri la Aurillac (Franța), cumpărând la licitație un lot de efecte de îmbrăcăminte uzată, a găsit într-o haină un testament legal timbrat și semnat, care da plin drept celui ce-l va descoperi la suma de 80.000 de franci în aur și bilete de bancă, comoară ascunsă într-o localitate din Aurillac desemnată în testament.

O NOUĂ DONAȚIE A LUI ROCKEFELLER

ROCKEFELLER a donat de curând 150.000 dolari pentru constituirea unui fond din care să se trateze suferinzi de diabet lipsiți de mijloace.

Suma aceasta va fi împărțită la 13 spitale, și tot din ea se va cumpăra un nou medicament inventat de un doctor, Simon Flexner despre care se spune că ar fi foarte eficace pentru vindecarea cancerului.

RECENSAMÂNTUL ÎN PALESTINA

DUPĂ ultimul recensământ populația Palestinei este de 757.182 suflete.

Din acestea 590.890 (adică 78.03 la sută) sunt mahomedani, 83.794 (11.06 la sută) evrei, 73.024 (9.74 la sută) creștini. Contrariu țărilor europene, numărul bărbaților întrece pe cel al femeilor. În Palestina se vorbesc 40 de limbi; în primul loc limba arabă, în al doilea ebraică.

SIMȚUL ORIENTĂRII LA CĂINI

UN fermier din Bridgend (Anglia) a cumpărat de curând un câine ciobănesc și l-a dus acasă cu trenul. Câinele, regretându-și foștii stăpâni, a plecat înapoi pe jos. Și, deși în tren nici nu văzuse pe unde a trecut, a sosit la destinație făcând astfel 136 kilometri.

O BROASCĂ TESTOASĂ

O BROASCĂ TESTOASĂ, fiind șampilată cu ferul anul 1773, de către căpitanul Cook, a fost găsită în insulele TongoM. Ea e deci în vârstă de 150 ani și e aproape oarbă.

NOUA MALADIE MINTALĂ

DOCTORUL Salkind, medic comunist, rezumă în *Isvestia* cuvântarea lui asupra psihologiei comunistului rus și a maladiilor mintale cărora este supus. Comunistul rus — zice el — e frământat de ideea fixă a revlutei mondiale și înclină către monoteismul revoluționar. Tensiunea psihică ce rezultă din credința lui, îi scurtează zilele și-i anihilează simțemintele de iubire și de omenie.

Partidul lui și gloria de a aparține acestui partid îi exaltă singure conștiința. Anii de luptă și hrana proastă au contribuit la starea aceasta de lucruri. Noua ordine economică existând de curând în Rusia, nu e înțeleasă de el și cazul lui e imposibil de tratat. Ar trebui — conchide el — ca viitorul congres al partidului să se ocupe spre a găsi mijloace proprii de a lecu nebunia aceasta.

EVOLUȚIE ȘI UNIVERS

CUNOSCUTUL scriitor științific Garret P. Serviss a publicat în „Mentor Magazine” un articol interesant, prin care arată faptul, că Universul, de una mie de ori, e mai mare de cum a fost calculat până acuma. Depărtarea de mii de trilioane de mile [un trilion este 1 și 12 nule], dela o stea la alta sau dela o planetă la alta, întrece puterea de înțelegere a spiritului omenesc. Priceperea noastră nu ajunge până acolo, de a putea cuprinde numărul și organizarea tuturor astrelor. Plini de admirație strigăm și noi cu regele David: „Când privesc cerurile tale, lucrul degetelor tale, luna și stelele pe care tu le-ai așezat: ce este omul de ieri seama de el?” — Psalm 8:4-5.

Toate aceste stele, sorii, planete și toate sistemele solare sunt, după cum și acest învățat declară faptul indiscutabil, cărmuite de anumite legi, în dosul cărora stă voința celei mai inteligente și mai înaltă ființă — a atotputernicului Creator. Cât de ne bună și absurdă e părerea că aceste legi și principii cari conduc în rotațiunea și orbitele lor corpurile cerești singuratec cât și toate sistemele planetare și solare și le stăpânesc, să fie rezultatul unui proces al evoluției.

Planeta pământul, care, în general îi este omului atât de importantă, este numai un punct, mititel de tot pe firmamentul sau între astrii [stelele și planetele cerului] fără de număr și în parte de milioane de ori mai mari. Ca toate planetele așa și pământul, e supus sub anumite legi și principii. Locuitorul pământului, omul, care a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, e supus deasemenea acestor legi și reguli, cari stăpânesc pământul. Pe lângă aceste legi cum e aceea a gravitațiunii [a virtuții existenței], omul mai e supus unor legi speciale, de exemplu legilor de transmitere sau de moștenire.

Cercetătorul atent ușor va cunoaște, că deosebirea principală între pământ ca atare și locuitorul lui este, că pământul e materie neinteligentă, pe când omul e o materie cu inteligență. Să știe, că el [omul] posedă inteligență, pentru a putea cunoaște și deosebi legile cari îl stăpânesc atât pe el cât și pe pământ.

Din istoria omenirii se ridică [deosebesc], peste masele vaste, câteva nume, puține — spirite uriașe — cari au căutat misterul universului și originea lui, a vieții și a morții cât și destinul omului, și încă multe alte probleme. Acești filosofi, cari n'au cunoscut adevărul, au pus teoriile și ipotezele lor în modul sau chipul cel mai deosebit asupra a tot ce ar putea fi adevăr; și astăzi sunt învățate în popor ca adevăr, neobservând faptul, că aceste teorii și ipoteze, deja în sute de feluri și chipuri, prin rezultatele lor finale, s'au dovedit ca false.

Inercarea acestor învățați, de a despărți pământul de om și omul de pământ, a făcut numai încurcătură, și a pus încă mai mari greutăți prin aceea, că a împedecat spiritul cercetător în drumul său; va să zică a împedecat spiritul de a lua o altă direcțiune.

Cercetătorul sau scriitorul naturii trebuie să simțească legile fundamentale ale ei și atunci să stabilească modul și chipul funcționării și înrâuririi sau influenței lor, ca el să i-le poată aceste supune omului și să i-le facă folositoare. E o cimilitură sau un mister câți din acești învățați, cu cea mai mare măsură de inteligență, a căror privire e atât de aspru pătrunzătoare, scoțind din întunec la lumină legile naturii cu funcțiunile și înrâuririle sau influențele lor — la fel cum minerul scoate bogăția sa din adâncul minei — au putut construi învățături darwiniste un templu atât de puternic, în care lumea, plină de insufletire, îndestulare și mândrie pe descendenta ei dela maimuță, își aduce tămăia și rugăciunile acestei învățături.

Cu descoperirea legilor naturii și puterile lor, pe cari omul a început a le pune în serviciul său, s'a cutezat să se lege uriașă și sălbatica cascadă a Niagarei și a se lua captive puterile ei, făcându-le aer fluid etc.; și acum stă el [omul] cu frâul la țărnuț mării, pentru a prinde valurile și a înlătura pentru totdeauna din lume toate lucrurile omenesti obositoare.

Dar aseasta este o mare mirare și un lucru întunecat, fiind că până acuma toate acestea legi ale naturii, cu puterile lor descoperite, au fost puse, din partea omului, în serviciul de distrugere și nimicire. Doritor — în mod conștient sau mai mult instinctiv — privește omenirea după un timp de reclădire. Cugetul că, de mii de ani, omenirea și-a întrebuițat cunoștințele exclusiv numai pentru distrugere și nimicire, e de fapt cel mai umilitor și mai întunecat lucru; și, cum deja s'a amintit, experiențele și câștigul moral stau acuma la dispoziția generațiunii noastre!

Nu e de lipsă nici o pricepere deosebită a minții pentru a putea cuprinde că frica și grozăvenia „războiului următor” deja așa mult discutat, vor fi atât de înspăimântătoare și îngrozitoare, că, „dacă nu s'ar scurta acele zile n'ar rămânea nici un trup!” (Matei 24:22) Încă douăzeci de ani cu atari timpuri înspăimântătoare și pământul nostru ar rămânea „pustiu și deșert” — ar fi un pustiu trist.

Să luăm înaintea că aceste împrejurări ar dura încă douăzeci de ani — foamete, epidemie, înmulțirea criminalităților, muncă și capital un cuib de vrăjitori, politică nesinceră, scribărie și cămătărie în toate așa numitele țări civilizate. La aceasta să adauge mai departe răpirea de țări a popoarelor:

fiecare națiune își edifică sau pregătește puterile ei de ceartă—armată și marină—de a fi echipate pentru războiul următor, în timp ce reprezentanții diferitelor state să adună la conferințe pentru pace și dezarmare.

La acest rău, care amenință societatea omenească, să mai întovărășește creșterea peste măsură a tuberculozei înfricoșătoare, a nebuliei și a înspăimântătoarelor morburii sexuale, din care cauză un mare procent al tineretului nostru a ambelor sexe umple spitalele publice. Totuș cu acestea încă nu e plină lista. Ura, răutatea și toată pofta de răzbunare ce să află în inimile nemulțumiților, mai ales a muncitorimii, așteaptă numai moentul prielnic, pentru ași putea juca rolul lor nemulțumitor. Un astfel de aspect are civilizația noastră de astăzi.

În adevăr, de sute, nu, de mii de ani au trebuit se servească exclusiv acest cșop legile naturii, puterile și știința și ori ce pãrticică a cunoștinței. Cum a fost și este cazul cu persoane singuratic, așa este la toate popoarele: război și strigăte de război, națiune contra națiune, regat contra regat; jumătate lumea își încoardă puterile ei pentru a ni-

mici pe cealaltă jumătate, și războiul mondial a fost eliberat numai de la o luptă, în timp ce frate contra frate și fiecare contra apropelui său să ceartă. — Isaia 19:2; Matei 24:6-14.

În acest timp oamenii de știință, de sine închipuiți, vorbesc de evoluție și de „supraviețuirea celor mai iscusiți.“ Pentru ce? Fiecare om, care primește această teorie și o pune în praxă, ajută tocmai la înrăutățirea condițiilor în ce privește societatea omenească. Încă 20 de ani asemenea împrejurări și omnirea ar cădea jertfă nebuliei sau ar începe a se omori și a se măcelări unul pe altul, până când n'ar mai fi nici o ființă în lume.

Cugetați asupra acestui lucru! În 20 de ani nici un om mai mult pe pământ! Cum mai poate să ajute filosofia aici, sau știința creștinească să mai folosească, dacă niciunul nu mai trăește, nici o inimă nu mai bate? Și ce să mai facă Spiritismul? Sau ar putea să ajute ceva bisericile? Cel mult 30% din locuitorii pământului aparțin la o atare clasă. Da, genul omenesc lucrează cu toată sãr-guința și cu mare zel la distrugerea sa proprie, ca cât să poate de repede să se prãbușească în prãpăstia cea mai întunecată!

PANORAMA VĂRSTELOR de A. I. Burgeois

„Ea nu va fi zi și noapte, căci la timp de seară va fi lumină“. — *Zacharia 14:7.*

ESTE FOLOSITOR pentru noi a urmări mâna scriitoare a inspirației divine în descoperirea promisiunilor făcute în Vechiul și Noul Testament cu privire la misiunea și jertfa Mântuitorului nostru Isus Christos. Peste patru mii de ani ai istoriei au fost întrebuițați la elaborarea pregătirilor în vederea venirii lui Mesia. Aproape 20 de veacuri au trecut dela venirea Lui, în care timp s'a dat tuturor ocaziune să aplice învățăturile Evangheliei la oameni și popoarele.

Ne-am aștepta firește, ca după 6000 de ani să găsim în toate părțile lumii stabilită dreptatea, pacea, prosperitatea și fericirea; și totuși nici când n'a fost o epocă în care elementele acestea să ne fi lipsit atât de mult și în care să fi fost atâtă încordare, violență, suferință și războire ca între națiunile și popoarele din zilele noastre.

Văzând stările de cari ne lovim astăzi la tot pașul, am putea într'adevăr să exclamăm cu profetul Isaia: „Păzitorule cât mai este din noapte?... Păzitorule zise: Iacă sosește dimineța, dară întunecoasă ca noaptea; de voiți să întrebați, și iarăși veniți.“ — Isaia 21:11, 12.

Un întunerice egiptian s'a lăsat de mult peste întreg pământul, dar în inimile și în lăcașurile poporului lui Dumnezeu lumina tot mai luminează. Zorile Epocii de Aur, în cari istoria are să se rescrie, sunt aci; promisiunea făcută mai sus este, că la timp de

seară va fi lumină. Astfel, lucrul pe care trebuie să-l dorim este iluminarea intelectuală prin o cunoștință și înțelepciune adevărată, fiind acest lucru o moștenire apropiată a omului.

Cauza decăderii omului

Cauza decăderii universale a dezvoltării omenirii în dreptate, în întreprinderile economice și guvernământ, este păcatul. Deși la începutul său păcatul s'a manifestat numai printr'un singur act de nesupunere, Dumnezeu a prevăzut limpede, că acel act va aduce dezastru, decădere, pentru întreaga rasă care va rezulta în condamnarea ei la moarte; și că afară numai dacă se face pentru om vre-o prevedere de răscumpărare, va fi cu desăvârșire imposibil să se stabilească legea lui Dumnezeu în inimile oamenilor pe pământ.

Prevăzând astfel cu precizie căderea omului rezultată din întâia ispită, Dumnezeu hotărâse deja încă din etern o „seminție a femeii“ care să ia lupta contra șarpelui, pentru ca la timpul său să șteargă orice urmă de păcat și suferință a neamului omenesc și să-l restaureze din nou la imaginea lui Dumnezeu așa cum a fost manifestată în prima pereche de oameni, înainte ca acea asemănare a lor cu El să fi fost ruinată prin păcat.

În aceste zile când ordinea care domnește în lumea comercială, socială, politică și religioasă este haosul, fiii credincioși ai lui Dumnezeu aleargă la Scripturi și găsesc în

ele un plan și un program definit, care în ciuda și în mijlocul întunecului acestor demoralizate stări de lucruri de astăzi, lucrează pe o cale hotărâtă la aducerea măriței împărății a lui Christos, care va dura timp de o mie de ani și va aduce pentru toți pacea, fericirea și viața.

Ce bucurie, ce fericit privilegiu, ce inspirațiune e aceasta, de a te putea întoarce către sfintele pagini ale Sfintei Scripturi și a vedea scrise în ele de mii de ani, de către sfinții profeți ai lui Dumnezeu, lucrurile cari se petrec astăzi.

Lumea nu vede nimic, decât complet întunec înaintea ei; poporul lui Dumnezeu vede însă lumina apropiindu-se; el vede „Soarele Dreptății, cu vindecare sub aripile sale, ridicându-se.”

Astfel uitându-ne la compasul Cuvântului lui Dumnezeu, găsim în acesta directivele pentru credința noastră, în vreme ce norii se lasă grei și întunecoși, iar valurile necazurilor și grijiilor se ridică și bat cu furie în zidurile așa zisei civilizații a secolului al 20-lea. — 2 Petru 1:19-21.

Istoria omenirii pe scurt

Istoria neamului omenească, așa cum ni-o înfățișează Biblia, începând dela Cartea facerii până la Apocalips, îmbrățișază o perioadă de șapte mii de ani. Este bine pentru fiecare, să aibă o concepție clară despre minunata panoramă ce ni-o pictează întâmplările omenirii și ale națiunilor în decursul desfășurării epocilor trecute.

Sunt șase mii de ani pe cari istoria i-a lăsat în urmă. Perioada aceasta de timp este împărțită în epoce sau vârste. Păcatul a intrat în lume prin nesupunerea protopărinților noștri, ca un rezultat al mincinoasei sugestiuni a lui Lucifer, a aceluia care acolo a devenit Satana, un adversar sau vrășmaș atât al lui Dumnezeu cât și al omului. Lucifer, care înseamnă unul strălucitor, a fost așezat ca guardian în grădina Edenului, după cum ni se spune în Ezekiel 28:14 „Un cherubim cu aripile întinse și acoperitoare.” Auzind el porunca dată de Dumnezeu lui Adam: „Creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul,” inima lui s'a umplut de îngâmfare și necredință (Ezekiel 28:15), și s'a hotărât să înstreineze pe Adam și pe Eva de Făcătorul lor, pentruca astfel să ajungă slujitori ai săi. „Voi fi asemenea celui Prea Înalt”; adevărat voi avea o stăpânire a mea însumi — aceasta a fost gândul și planul lui ambițios care l-a măgulit și doborât. Astfel el și-a închipuit pământul întreg plin de urmași ai lui Adam, iar pe sine peste ei ca împărat. — Isaia 14:12-17; Ezekiel 28:13-19.

Pentru ași satisface ambiția unei stăpâniri a sa, el a mințit mamei Eva. Ea crezu minciuna Satanei, și nu ascultă de Dumnezeu.

Peste câteva timp după izgonirea lor din Eden, Dumnezeu a îngăduit ingerilor să încerce a scăpa rasa căzută și muritoare. Apostolul Pavel se referă la aceștia în Evrei 2:5, unde vorbește astfel despre lumea care va veni: „Pentru că nu ingerilor a supus Dumnezeu lumea viitoare, despre care vorbim.” El s'a gândit la vădita lor nereușită în încercarea ce au făcut-o pentru a mântui rasa în „lumea” cea dintâi, adică în perioada antedeluviană. Tot la acești ingeri se referă și Iuda când zice: „Ingeri cari nu și-au păzit stăpânirea ci au părăsit locuința lor” (vers 6); deasemenea Petru în 2 Petru 2:4, 5.

Istoria omenirii de dinainte de potop cuprinde 1656 de ani, și s'a caracterizat prin răutate și violență, cari au făcut necesar din partea lui Dumnezeu să aducă asupra ei potopul cel mare, care să pună capăt corupției din timpul acela. — Facerii 6:1-6.

Lumea rea de astăzi

Dela potop până la venirea a doua a lui Christos, când El va veni în mărire și putere și va întemeia pe pământ împărăția sa pentru care El învățase pe apostolii săi să se roage: „Vie împărăția Ta”, este marea epocă pe care apostolul Pavel o descrie „lumea rea de azi” (Galateni 1:4), nu pentru că în ea nu este nimic bun ci pentru că predomină în ea răul. În anul 606 a. Chr., când dintr-un rege al lui Israel, Zedekia, a fost de tronat și luat în prinsoare de către regele Babilonului, atunci Satana a devenit „dumnezeul lumii acesteia.” (2 Corinteni 4:4) El a fost „dumnezeul” națiunilor păgâne dinainte de aceea, atunci însă i s'a încuviințat o uzurpare sau putere universală.

„Această lume rea de astăzi” este împărțită în trei Epoci mari: întâi, Epoca patriarhală, în care Dumnezeu nu a avut de a face decât cu patriarhii Noe, Avram, Iov și alții. În timpul acestei Epoci s'a dat lui Avram promisiunea, că prin „seminția” lui se vor binecuvânta toate familiile de pe pământ. Această este aceeași seminție despre care Dumnezeu a pomenit în Eden lui Adam că în cele din urmă ea va „zdrobi capul șarpeului.” Seminția aceasta a fost însă un mister timp de peste 4000 de ani — până la venirea lui Christos. Sf. Pavel vorbind sub inspirație dumnezească, arată că seminția este Christos, compus din Isus Capul iar urmașii săi ca membrele corpului său.—Face-re 12:2, 3; Galateni 3:16, 29.

Tot în această Epocă s'au ridicat diferitele națiuni ale anticității: Egiptenii, Asirienii și Babilonenii, cu cultura, artele, comerțul și hierocrația lor. Păgânismul universal a rezultat din aceasta, așa că Dumnezeu s'a văzut silit să aducă în existență o națiune nouă.

Poporul iudeesc

La moartea lui Iacob Dumnezeu chieamă la

existență națiunea jidovească rămase secole de-a rândul subjugată de Egipteni, până când prin mâna lui Moise Dumnezeu o scăpă de acești apăsători. După eliberarea lor, ei au primit Decalogul divin [cele zece porunci], scrise pe table de piatră. Statute și judecăți li-au fost date deasemenea, pentruca să devină o națiune puternică. (Exodul 19:5, 6) După o pribegie prin pustiu timp de patruzeci de ani, ei intrară în Canaan, țara făgăduinții, sub conducerea lui Iosua. Timp de 450 de ani Dumnezeu li-a dat judecători, cari să judece cu dreptate și cari au judecat astfel între fiecare și fratele său; iar străinii au fost alături de ei. — Deut. 1:16, 17.

Iar, după cum era cazul la toate națiunile de prin prejur, Israel se molipsi de populara idee de a avea un rege care să-i cârmuiască cu toată pompa și splendoarea legată de această demnitate. Dumnezeu fu îngăduitor față de pretențiunile lor și le dădu regi, despre cari știa că nu vor putea implini așteptările lor. Sub unii dintre regii aceștia Israel căzu în idolatrie, ridicând idoli și chipuri în toată țara. Dumnezeu li-a trimis atunci profeți, ale căror profeții erau de obicei repugnante preoțimii degenerate și poporului idolatru. Li-se făgădui însă un Mesia, care avea să se nască din seminția lui David care avea să fie un rege mare, rege cu mult superior marelui, înțeleptului și bogatului lor Solomon.

Israel sub domnia Păgânilor

Dumnezeu găsi că este bine să pedepsească pe Israel, lăsându-i în prinoarea asiriană iar mai târziu în aceea a Babilonului. Iar sub Zedekia, care le fu ultimul rege, poporul deveni în anul 606 a. Chr. supus popoarelor păgâne și în această situație trebuie să rămână până „la împlinirea timpurilor neamurilor.” (Luca 21:24) După ce s'a studiat cu deamănuntul istoria biblică și profețiile, s'a descoperit că Epoca aceasta cuprinde un period de 2520 de ani, începând dela 606 a. Chr., și sfârșind prin urmarea în 1914 d. Chr. Dela 606 a. Chr. patru imperii universale au ținut săpânirea pe pământ, și anume: Babilonul, Medo-Persia, Grecia și Roma. Visul tălmăcit al regelui Nebucodonozor a fost o viziune a „împărățiilor lumii aceștia” sub domnia Păgânilor, cari în fine aveau să fie distruse de către o împărăție întemeiată peste tot pământul de Dumnezeu cerurilor. — Daniel 2:31-45.

Visul lui Daniil, scris în capitolul 7, ne pictează pe aceleași națiuni păgâne, privite din punctul de vedere divin ca pe niște fiare sălbatică în ce privește caracterul, mijloacele și apucăturile lor.

Intreaga perioadă a „timpurilor păgâne” este caracterizată în profetie prin mândrie, vanitate, brutalitate, răscoală, războire și cuceriri. Epoca păgână s'a încheiat cu anul 1914, când i-a expirat puterea; iar acum noi suntem martori ai procesului de descompu-

nere așa cum a fost ilustrat în Scriptură prin „piatra care s'a desprins de la sine, fără de mână de om, din munte” lovind marele chip văzut de Nebucodonozor peste picioare, ceace simbolizează dezintegrarea națiunilor europene ce o vedem urmând după 1914. — Daniil 2:44, 45.

Ce fericit privilegiu este să trăiești în aceste zile și în cari se dovedește înfrângerea împărăției lui Satana reprezentată prin împărățiile rele de pe pământ, în pregătire pentru întemeierea în locul lor a împărăției lui Christos!

Mesia a sosit la timpul său

Isus, de mult făgăduitul Mesia, a fost trimis de Dumnezeu în zilele zenitului împărăției romane, ca să îndeplinească lucrul răscumpărării. El a venit la poporul său după trup; dar, după cum s'a fost prezis, ai săi nu l-au primit. Cărturarii și fariseii, religioniștii din zilele sale cari au devenit uneltele Satanei, L-au persecutat pentrucă El li-a dat pe față ipocrizia, și în cele din urmă l-au răstignit. Dar, după cum au spus profețiile, El a trebuit să moară pentruca să răscumpere lumea dela moarte. (Isaia 53:1-12) Peste 40 de ani apoi, marele masacru al evreilor și nimicirea Ierusalimului de către împăralul roman, Titus, a pus capăt politicei evreești; iar evreii fură luați captivi în toate părțile imperiului roman. Ierusalimul avea să fie supus de păgâni până în ziua când se va fi sfârșit Epoca păgână. — Luca 21:24.

Totuși, moartea lui Isus nu l-a lăsat pe Dumnezeu fără martori în lume. Călăuziți de Spiritul sfânt, care s'a pogorât peste ei în ziua Rusaliilor, Apostolii au predicat venirea împărăției cerești; și timp de 19 veacuri Dumnezeu și-a ales biserica sa dintre toate națiunile, limbile și popoarele. — Faptele 15:14-18.

Dar după cum a prezis apostolul Pavel, după plecarea lui dintre credincioși au intrat în turmă lupi răi. (Fapte 20:20, 30) După adormirea apostolilor opera de convertire a lumii s'a început cu multă ceremonie și pompă, cam pe la 325 d. Chr., când episcopii bisericii s'au proclamat pe sine urmași în putere și autoritate ai apostolilor.

Împăratul Constantin, care din motive politice a făcut din religiunea creștină religiune de stat, a invitat pe episcopii cari se certau între ei, la un congres în orașul Nicea; în consiliul acesta dela Nicea s'a formulat întâiul crez, așa numitul crez nicean.

Atunci s'a început opera de frunte a Satanei, împărăția opusă împărăției pe pământ a lui Christos, — așa zisul „Creștinism”; și mai bine de 12 veacuri după aceasta, crezuri după crezuri au fost elaborate, și fiecare la care s'a găsit vre-o Biblie a fost suspectat de erezie și a fost expus la persecuțiuni.

Învățăături păgâne și filozofii grecești au fost introduse în credința creștină de către miile de păgâni ajunși în biserici. După cum

păgânii credeau pe cei mai mulți dintre zei lor niște monștri cruzi și îi adorau din această frică de ei, episcopii și clerul, ca să-și mărească influență, au inventat doctrine blasfemice, necinstitoare de Dumnezeu, despre chinul veșnic în iad a acelor care nu se vor supune lor și nu subscriu la crezurile formulate de ei. Mii de păgâni au dat astfel navală în biserică și au fostbotezați prin stropire *en masse* cu busuioc muiat în apă,

Pentru păgânii obișnuiți cu adorarea mai multor dumnezei, adorarea unui singur Dumnezeu însemna pentru ei lipsă de dumnezei. De aceea, s'a făcut și introdus doctrina trinității, despre trei dumnezei într'un Dumnezeu; un Dumnezeu în trei dumnezei; și totuși nu trei, ci un singur Dumnezeu! Aceasta a fost un capo d'operă a teologiei, și fără îndoială episcopii s'au felicitat unul pe altul pentru această minunată înțelepciune a lor! Cuvântul „trinitate”, sau „treime”, nu se găsește în Biblie, și nici ceva ce ar învăța așa ceva. — Vezi 1 Corinteni 8:6.

Cu mincinoasele sale învățături misticul Babilon a îmbătat națiunile. — Apocalipsul 17:1-6.

Reformația și căutarea după lumină

O îndrăzneală încercare pentru libertate s'a făcut în veacul al 16-lea, prin ceea ce se știe ca Reformațiune. Poporul începuse să ceară să i-se dea Biblia. Tyndale tradusese Biblia în englezește între anii 1523 și 1525. După ce aceasta se tipări în Anglia în 1526, episcopii bisericii din Anglia, cari se temeau că autoritatea Bibliei va zdruncina crezurile lor, au cumpărat întreaga ediție a Noul Testament a lui Tyndale și le-au ars în public în piață în fața Catedralei Sf. Pavel din Londra. Timpul Bibliei venise însă, care până aci era îmbrăcată în sacii limbilor moarte și stătea sub ghilotină, ca să fie liberată la popor; iar când poporul începuse să ceară tot mai multe Biblii, episcopii se văzură siliți să publice una care este cunoscută sub numele de „Biblia Episcopilor.” De atunci s'au publicat fel de fel de traduceri.

Satana a încercat să împiedice lumina care creștea mereu și a ațâțat în popor spiritul sectarismului, care a tot sporit confuzia doctrinelor până s'a ajuns că astăzi majoritatea acelor care se mărturisesc creștini sunt într'o complectă nedumerire și confuzie în ce privește chestiunile religioase.

Apropiatul sfârșit al împărăției lui Satana

Astăzi trăim în zilele sfârșitului împărăției diavolului și suntem mărturie ale distrugerii unor stări de lucruri cari veacuri întregi au fost cauza superstiției, întunericii, urii și războirii. Deasemenea suntem mărturie ale luminii care crește mereu, nu numai în domeniul Bibliei ci în fiecare domeniu al vieții și mișcării și dezvoltării omenității. Vedem miraculoasele invenții ale zilelor noastre, despre cari strămoșii noștri

nici n'au visat măcar. „Ziua pregătirii Lui” (Naum 2:3, 4) pregătește lumea pentru mărita împărăție a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos — pentru Epoca de Aur cea cântată de poeți și prezisă de prooroci.

Trăim astăzi sfârșitul epocii, al epocii evanghelice, despre care Isus și profetul Daniil au spus că se va încheia cu grele zile de îngrijorare și tulburare. (Matei 24:21, 22; Daniil 12:1-4) Sporirea cunoștinței și mașinării scutitoare de muncă și sudoare, fără o corespunzătoare dezvoltare a iubirii fraterne, au adus la criza de astăzi.

Trăim în perioada tranziției, între „astă lume rea” și între „lumea ce are să vie în care va domni dreptatea.” Și întocmai cum Noe și familia sa au fost trecuți dintr'o lume într'alta, tot astfel milioane de oameni dintre cei ce trăesc astăzi vor fi trecuți fără să moară, în acea lume ce are să vie, care este împărăția lui Christos. De aceea, spunem, că „milioane dintre cei ce trăesc astăzi nu vor muri niciodată!”

Acum două mii de ani Isus s'a jertfit pe sine, devenind astfel Răscumpărătorul nostru și al lumii întregi, pentru ca noi să avem viață și să o avem de prisos. Sub domnia sa milenară el va da viață tuturor voitorilor și supușilor. În timpul celor 1000 de ani ai dreptei sale domnii, păcatul și moartea vor înceta; și în loc de suspine și lacrimi, în loc de griji și moarte, va fi fericire, pace, prosperitate și viață.

Retrospecțiuni și prospecțiuni

Am văzut așa dară, cum sub regimul păcatului și al morții am avut timp de 6000 de ani o noapte cu adevărat neagră, care nu va fi uitată poate niciodată; dar, după cum ni s'a promis, „în spre seară” totul va fi lumină; și sunt azi unii, cari sunt în stare să pătrundă noul negrii cari stau deasupra noastră și a vedea dincolo de ei lumina care crește, care va crește mereu până se va face ziua deplină. Ce tablouri de viitor fericit ne stau înainte când privim înainte la deplina restaurațiune a neamului omenesc în chipul și asemănarea Creatorului nostru și când prevedem pământul restaurat și amenajat ca un lăcaș potrivit pentru asemenea ființe!

Lumea a așteptat de mult după această mărită zi a mântuirii sale din lanțurile păcatului și ale morții. Putem deci să ne bucurăm și să preamărim pe Dumnezeu, că a sosit ziua în care făgăduita „sămînție a femeii”, biserica mărită, va călca și zdrobi capul șarpelui și va scăpa făptura de sub blestemul lui! Putem acum să ne rugăm în mod inteligent: „Vie împărăția Ta; facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ.”

„Numele Lui va fi în etern; cât va luci soarele, numele Lui se va lăți; și se vor binecuvânta într'insul toate popoarele și-l vor ferici.” — Psalm 72:17.